

פרקי נזר שמואל אבות

במסכת אבות שישה פרקים:

הפרק הראשון, "משה קיבל" –

מסודר בעיקרו לפי סדר הזמנים – ממתן תורה ועד לאחר חורבן בית שני. הפרק פותח בשלשלת קבלת התורה ממשה רבנו עד לאנשי "כנסת הגדולה" שבראשית הבית השני, ומשם מתחיל הפרק לצטט אמירות ודברים של ממשיכי המסורת, "זוגות" של תנאים בימי בית שני, דרך נשיאי בית הלל עד רבן שמעון בן גמליאל אביו של רבי, מסדר המשנה.

הפרק השני, "רבי אומר" –

פותח בדברי רבי ובנו, שהם מסיימי שושלת בית הלל בתקופת המשנה, ומכאן חוזר הפרק לדון בהלל, ובשלשלת הקבלה של תלמידי הלל, כלומר רבן יוחנן בן זכאי ותלמידיו.

הפרק השלישי, "עקביא בן מהללאל" –

הוא פחות מוגדר הן מבחינת הזמן והן מבחינת התוכן, והוא מביא מדבריהם של חכמים שהיו בסוף ימי בית שני ובתחילת היווסדו של הכרם ביבנה. שלושה נושאים עיקריים נדונים בו: העיסוק בתורה בין ברבים ובין ביחיד, היחס שבין החכמה לבין היראה והמעשה, והקשר החברתי הראוי.

עמוד דוגמא

מִשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִהַקֵּב"ה שֶׁנִּגְלָה בְּסִינַי, וּמִסֶּרָה לַיהוֹשֻׁעַ, שֶׁהָיְתָה עֲצֻמוֹ בְּאֵהֳלָה שֶׁל תּוֹרָה, וַיְהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, שֶׁהָאֲרִיכוֹ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים (עַלֵי הַכֹּהֵן וּשְׁמוּאֵל הַרְמַתִּי), וְנָבִיאִים מִסֶּרֶה לְאֲנָשֵׁי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה (מֵאֵה עֲשָׂרִים זִקְנִים). הֵם אֲנָשֵׁי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שֶׁהֵם יִסּוּד הַתּוֹרָה: הָיוּ מְתוּנִים כְּלוּמַר מִמַּתִּינִים קוֹדֵם שֶׁתִּפְסְקוּ בְּדִין, וְהֵעֲמִידוּ תְּלֻמִּידֵי הַרְבֵּה, שֶׁאִין אַתֶּם יוֹדְעִים אִיזָה מֵהֵם יֵצֵא גְדוּל בַּתּוֹרָה, וְעָשׂוּ מִשְׁמֶרֶת שֶׁהִיא סִיג (גְּדֵר) לַתּוֹרָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ לַעֲבוּר עַל אִיסוּרֵי תּוֹרָה:

טקסט מודגש = לשון המשנה.

טקסט שאינו מודגש = פירוש.

() = הסבר מילולי.

פרק א

משנה א

מִשָּׁה קָבַל תּוֹרָה מִהַקְּב"ה שֶׁנִּגְלָה בְּסִינַי, וּמִסָּרָה לַיהוֹשֻׁעַ, שֶׁהָיְתָה עֲצֻמּוֹ בְּאֵהֳלָה שֶׁל תּוֹרָה, וַיְהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, שֶׁהָאֲרִיכוֹ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים (עַלֵּי הַכֹּהֵן וּשְׁמוּאֵל הַרְּמַתִּי), וְנָבִיאִים מִסָּרוּהָ לְאֲנָשֵׁי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה (מֵאֵה עֲשָׂרִים זִקְנִים). הֵם אֲנָשֵׁי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים שֶׁהֵם יִסּוּד הַתּוֹרָה: הָיוּ מְתוּנִים כְּלוֹמַר מִמַּתִּינִים קוֹדֵם שֶׁתִּפְסְקוּ בְּדִין, וְהֵעֲמִידוּ תְּלֻמִּידִים הַרְּבֵה, שֶׁאִין אַתֶּם יוֹדְעִים אִיזָה מֵהֵם יֵצֵא גְדוֹל בְּתוֹרָה, וְעָשׂוּ מִשְׁמֶרֶת שֶׁהִיא סִיג (גְּדֵר) לְתוֹרָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ לְעִבּוֹר עַל אִיסוּרֵי תּוֹרָה:

משנה ב

שֶׁמֵּעוֹן הַצְּדִיק הָיָה כֹּהֵן גְּדוֹל מִשְׁיָרֵי אֲנָשֵׁי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה. הוּא הָיָה אוֹמֵר (הִיָּה רִגִּיל תְּמִיד לֹוֹמֵר): עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד (בְּשִׁבְלֵם נִבְרָא הָעוֹלָם), עַל לִימוּד הַתּוֹרָה, וְעַל הָעִבּוּדָּה, (קוֹרְבָנוֹת – תְּפִילָּה) וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים, שֶׁגְּדוּלָּה מִן הַצְּדִיקָה, שְׁנוֹהֶגֶת בֵּין בְּגוֹפּוֹ וּבֵין בְּמִמוֹנּוֹ, בֵּין בְּעֵנֵי וּבֵין בְּעִשִׂיר, בֵּין עִם הַחַיִּים וּבֵין עִם הַמֵּתִים: